

מתנייר אברהם יצחק ותעורת הזוהר בלי ציון הלאום
ערבי יהודי או בן בלי עם

ספר תימני החלטת העירייה אמרה: אלה שלמדו עד כה בתחכמוני ימשיכו ללמוד שם, אלה מילדי משכנות שנרשמו השנה, ילמדו בבית-הספר הדתי מוריה. מאחר ש- השנה התמנה מנהל חדש לבית-הספר תחכמוני, שרבו להפר את הוראות העירייה ומחלקת החינוך, לא הצליחו הורים של שבעה מילדי משכנות להגניב את ילדיהם. הנימוקים שהשמיעו ההורים לא היו עדי- תיים כלל. אמרה אמה של רבקה וינקלר: "בני הגדול הולך לכתה ו' בתחכמוני, מרוע צריכה בתי ללכת לבית-ספר מוריה? כדי ללכת למוריה הילדה צריכה לעבור כביש ראשי ופרס, ואני לא אתן לה ללכת שם לבר'".

כשנמוקיהם לא הועילו, ניסו ההורים ל- שלוח ילדיהם בכוח לתחכמוני, גרמו לה- שבתת הלימודים שם במשך יומיים. ביום השלישי, אחרי השבתה במשרד ראש ה- עיר, נכנעו ההורים. הם לא שלחו את יל- דייהם ללמוד כלל.

העירייה תיכנע. היה ברור כי טענות ההורים, שהיו זורקות בחלקן, באו רק ל- חפות על הלך-רוח שהתגלה לפני ארבע שנים בכל כיעורו. הסבירה הגברת וינקלר: "אני לא שולחת את בתי למוריה לא מפני שלומדים שם תימנים. התימנים גם כן יהיו דים כמו אנחנו. גם פה גרים תימנים. זה לא בגלל זה".

אולם שלא כמו בליסל-רוק, לא נדרשו צנחנים ברחובות כדי להשליט את חוק ה- חינוך. כמו בשנים הקודמות נראה כי גם הפעם תהיה זו העירייה שתיכנע וינקלר- ההורים. כל אחד מהם יצטרך להגיש בק- שה אישית, עם נימוקים מרוע בנו חייב ל- ללכת בתחכמוני ולא במוריה. מאחר ולכו- למ יש אחים גדולים הלומדים בתחכמוני, כמעט ברור שהם יתקבלו לשם. הסערה העדתית ברחובות תשכך - עד שנת הלימודים הבאה.

דת

אחמד הוא יהודי?

מכל הנימוקים שהושמעו בעת המשבר הממשלתי סביב השאלה "מי הוא יהודי?" בצבץ ועלה הנימוק האמיתי לעקשנותו הרבה של ביג'י, בדבר ציון הדת בתעודת-הזהות. "איך נוכל להבחין בין ערבים ליהודים?" שאלו עושי-דברו של ביג'י בחיכוחים פני- מיים ובתדריכים לתועמלנים, מטעמי בטי- חון אנו חייבים לציין בכל תעודת-זהות אם נושאה הוא ערבי או יהודי".

אחמד מוחמד פארג' נקלע לחיכוח, שגרם בסופו של דבר למשבר הממשלתי, מבלי שהיה לו ענין כלשהו בשאלה מי הוא יהודי די ומי היא הסמכות הקובעת עובדה זו. פארג' (30) אהב את מרגלית חלבי, עולה חדשה מעיראק ושכנתו לרובע המגורים ב- יפו, חי אתה שנים אחדות ללא נישואין. כאשר עמד להופיע בנם לאחר העולם הלך אחמד לרבנות, ביקש להתגייר, "אמי הייתה יהודיה", סיפר לרבנים, "שמה היה רחל כהן ושם אבי היה מוחמד פארג'". הרבנים לא האמינו לאחמד, אך הוריו לא היו עוד בחיים, הם נהרגו בעת כיבוש יפו.

העדים שאחמד יכול היה להביא זכרו את אמו בשמה הערבי, רביחה, לא יכלו להשבע על כך שהיא הייתה יהודיה.

בלי לאום. אחמד עבר את תהליך הגיור. הוא נמול כדון, טבל כחוק וצוייד בתעודת גיור מספר 688/תשט"ו התומה ב- חתימת ידו של הרב הראשי בתל-אביב-יפו, הרב יעקב טנלידאנו: "הננו לאשר בזה ש- האדון אחמד מוחמד פארג', אשר תמונתו מצורפת לזה, מקודם בן לעדה הדתית ה- מוסלמית, הגר ביפו נווהה א' רחוב 221 מספר 14, בעל פנקס זהות, מספר 132479, נימול וטבל לשם גרות ונקרא שמו בישראל אברהם בן אברהם אבינו".

מאותו יום היה אחמד מוחמד פארג' ידוע לשלטונות בשמו החדש: אברהם בן אברהם יצחק. כיהודי כשר, נקרא אברהם יצחק ל- התיצב לצבא, צוייד בפנקס יוצא-צבא לפיו הוא עומד להתיצב לשירות פעיל בעוד ימים אחדים. אברהם יצחק זכה גם לתעודת גי- רואין, חתומה בידי רב.

בחודש שעבר החליט אברהם יצחק לה- הליף את תעודת הזהות הישנה, בתעודה חדשה. הוא שילם את האגרה, מילא את השאלון המפורט וחיכה לקבלת התעודה ב- דואר. הפתעתו הייתה מרובה, כשהבחין כי העמודה "לאום" נשארה ריקה. "למה אין כאן הלאום שלי?" שאל אברהם יצחק את פקיד משרד הפנים, למחרת היום.

הפקיד ידע להשיב: "יש לי הוראות. קיב- לתי הוראות לא לכתוב יהודי לגרים. אם אתה רוצה אני יכול לכתוב יהודי-ערבי". אחמד-פארג' אברהם-יצחק לא רצה ב"יהודי- ערבי", כשם שלא רצה שהעמודה "לאום" יתשאיר ריקה בתעודתו. "אני יהודי, יש לי תעודות", הכריז חוך ניפנוף באישורו

דרכי-חיים

גיני פוחדת מיאסי

באחת מכנסיות יפו, מאחורי חומה גבו- הה וצלבים מודקרים, מצאה לה בחורה נוצרייה מקום מקלט. גיני ברש מבלה שם את הימים האחרונים לשהותה בישראל. מי- פחד בעלה, יוסף ("יאסי"), ברש וחבריו, השתדלה שלא לצאת את שטח הכנסייה.

גיני ברש הגיעה לישראל לפני כעשר שנים. נשואה בנישואין אורחיים לבעלה היהודי, נכנסה גיני למעגל הסגור של העולם התחתון החיפאי, מיד עם הגיעה. יוסף היה מבלה את רוב שעות היום בחברה מפוק- פתה, התפרסם כפושע מסוכן בכל סביבתו. במשך השנים התעבה תיקו של יוסף ברש בארכיון הענף הפלילי החיפאי. יחד עם אחיו, מתי ברש, הואשם יאסי פעמים אחדות בתקיפה ובגרימת נזק, כמעט בכל מקום ששני האחים באו אליו.

לקראת פשע נוסף. גיני הוכנסה ל- חיי העולם התחתון כמעט בעל כורחה. ב- אוול הכסף בבית ברש, היה יאסי מכריח את אשתו לצאת לרחוב, להזמין גברים זרים לביתו. לשלשל את הפדיון לכיסו, כדי שיר- כל לצאת ולהשתולל יחד עם אחיו במו- עדונים ובבאורים. גיני הייתה נכלאת לעיתים תכופות במשטרה, מושפלת ומבוזה.

באחד הימים קצה גיני בחייה הנוראים. הקשרים שרכשה בקרב העולם התחתון, בעבודתה כזונה, הספיקו לה כדי למצוא ידידים ואנשי-חסות חדשים בתל-אביב. כש- חיפש אותה יאסי ברש, אחרי שנעלמה ל- משך זמן רב, מצא אותה באחד מבתי ה- זונות של תל-אביב. הוא תקף אותה באחת הפגישות ליד קיוסק יפואי, (העולם הזה 1088). איים לרצוח אותה, נכלא בעתן מע- שיו לשלושה חודשי מאסר.

בשבועות הקרובים עומד יאסי ברש ל- עזוב את בית-הסוהר. גיני המתחבאת ב- כנסייה היפואית חוששת מיום זה. היא מקהה לעזוב את הארץ עוד לפני יום שח- רורו של בעלה. אך בעולם התחתון התל- אביבי, בין רועי הזונות יוצאי רומניה, הת- לחשו ש"היה שמח": רועי-הזונות החיפאים יבואו בוודאי לעזרתו של יאסי, יצאו לנ- קום את נקמתו. אם לא תספיק גיני לעזוב את הארץ ואם לא תפעל המשטרה בעוד מועד, יופתע בוודאי הציבור במעשה פשע מחריד נוסף, שיבוצע במקום או במאות.

פשעים

זפת הקסמים

לבעלות הבית של שיכוני יד המעביר, במזרח תל-אביב, היו החודשים האחרונים חודשים של בהלה רבתי. אחת אחרי השניה ספרו אשה לרעותה, בחנות המכולת, באי- ליו ובצרכניה, על הניסים והנפלאות המת- רחשים על מרפסות הבתים. "הנתתי מפה חדשה על השולחן במרפסת", ספרה אחת, "ועליה צנצנת פרחים. אני חוזרת הביתה ומה אני רואה: הצנצנת מונחת על השולחן

והמפה איננה". התעלומה הייתה רבה. הסיפורים היו דומים אחד לשני. המפות של שולחנות המרפסות נעלמו בזו אחר זו כמו בעזרת מטה קסמים. בשעה שהצנ- צנות והעציצים שעל השולחנות נשארו, עקרת-הבית ברכה ויסקינה לא רצתה ל- השלים עם תעלומת המפות. אחרי שמפה אחת מאוצר מפותיה הנאות נעלמה כלא- היתה, החליטה ברכה לשים מארב לגנב האלמוני. היא הניחה את הטובה שבמפו- חיה, העיפה מדי פעם מבטים חטופים לעבר המרפסת. לפתע, אחרי כמה שעות-מארב, נדהמה הבלשית החובבת: ישיש כסוף ניגש למרפסת, שלח את ידו לעבר השולחן, תפש את המפה, ובתנועה זריזה הסירה בשעה שהצנצנת נשארה על השולחן החשוף.

במשטרה לא רצו השוטרים להאמין למש- מע אוזניהם. רק אחרי שבכרה ויסקינה מס- רה להם את כתובתו המדויקת של הזקן, הסכימו לגשת לביתו. לעיני השוטרים נת- גלה בביתו של יעקוב גורביץ' מחבוא עצום של מפות-שולחן. "הבאתי אותם משאנחאי", טען הקשיש בן ה-70 שעלה מסיין.

בבית-משפט השלום בתל-אביב, אליו הו- עבר השבוע תיקו של גורביץ' לביורר מס- פטי, יתבקש אולי הזקן עושה הלהטים להדגים גם לעיני השופט את ודויות ידיו. בינתים יכלו השבוע עקרת-הבית של יד- המעביר לגשום לרחות: מפות השולחן שלהן ישארו מעתה שלימות, מתחת לצנ- צנות הפרחים.

תזכיר

השר והמושל

שר הפנים ישראל ברייהודה נחל כש- לון חרוץ, קרוב הקצר והפומבי שניהל נגד הממשל הצבאי ונציגו באזור התיכון, סגן-אלוף זלמן מרס. אחרי שברייהודה התלונן בפני ביג'י והממשלה כולה (העולם הזה 1091) על התערבותו של מרס בפרשת בחירת יושב-ראש המועצה המקומית ב- כפר קרע, סבר השר כי בואת סיכל את פעולותיו של המושל הצבאי וסלל את ה- דרך לבחירת מועמדו אחמד עבדאללה, ל- כהונה הרמה. מרס חשב אחרת, הפתיע את ברייהודה, שהיה נוכח בישיבת הפתיחה של המועצה, בהחלטת-פתע ברוב קולות, לפיה נבחר מועמד המושל צבאי חסן עטמנה לחפקיד החשוב. . . . **על פרישתו** של שגריר ישראל בארצות-הברית וראש משלחת ישראל באו"ם אבא אבן, ניבא מדור תצפית (העולם הזה 1088) ומסר על התוכנית ל- העמדתו של אבן באחד המקומות הראשון- נים ברשימת מפא"י לכנסת הבאה. השבוע מסר גם היומון האמריקאי רב התפוצה ניו-יורק היראלד טריביון ידיעה זו בעמוד הראשון, בהוסיפו כי מועמדים אחרים חד- שים ברשימת המפלגה השלטת יהיו בוודאי שמעון פרס ומשה דיין. . . . **פרבן דר'** מלחמה ישעיהו קולר, שאת פרשת גיוסו ושחרורו גילה העולם הזה (1093). העיד השבוע בפני קצין חוקר, שמונה מטעם ה- מטכ"ל ומשרד הבטחון, לחקור את האשמו- תיו של קולר על היחס הרע וההתעללויות כלפיו בבית-הסוהר הצבאי, בו נחבש. קולר האשים את קציני בית-הסוהר וחיליו בהתע- ללות מכונת, בהכאות, במאסר-יחיד וב- שורה ארוכה של מעשים בלתי-אנושיים.

אם ותלמידה וינקלר
תימני אשכנזי או בת בלי בית-ספר